

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧІВ ЯК ЧИННИК ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Купрієвич Вікторія Олександрівна

ORCID ID: 0000-0002-8196-8309

кандидат педагогічних наук, доцент,

науковий співробітник відділу

професійно-практичної підготовки

Інститут професійної освіти НАПН України, Україна

Сучасні трансформації будівельної галузі, зумовлені впровадженням новітніх технологій, цифровізацією процесів та зростанням вимог до якості виконання робіт, актуалізують проблему підготовки конкурентоспроможних фахівців. У цьому контексті особливої ваги набуває професійно-практична підготовка здобувачів освіти, яка має відповідати реальним потребам ринку праці. Особливої актуальності означена проблема набуває в умовах повоєнного відновлення інфраструктури України, що зумовлює потребу у підготовці фахівців будівельної галузі, здатних працювати з інноваційними технологіями, сучасними матеріалами та міжнародними стандартами якості.

Водночас визначальним чинником якості професійно-практичної підготовки здобувачів освіти є рівень професійної компетентності викладачів закладів професійної освіти. Якість професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців будівельної галузі безпосередньо залежить від рівня професійної компетентності та безперервного розвитку викладачів.

У «Енциклопедії освіти» вказується, що «професійний розвиток – процес формування суб'єкта професійної діяльності, тобто система певних властивостей в умовах неперервної професійної освіти, самовиховання та здійснення професійної діяльності. У процесі професійного розвитку особистість оволодіває системою професійно важливих якостей, до якої входять комунікативні, мотиваційні, характерологічні, рефлексивні, освітні, інтелектуальні, психофізіологічні властивості людини» [1].

Аналіз наукових досліджень і публікацій свідчать про те, що проблема професійного розвитку та самовдосконалення педагогічних працівників закладів освіти не є новою для педагогічної науки та

залишається об'єктом дослідження вітчизняних науковців. Окремі аспекти, пов'язані з розкриттям порушеної проблеми, висвітлено в наукових розвідках багатьох вчених, зокрема В. Олійника [8], А. Молчанової [7], В. Паздрія [9; 10].

Представлені тези є логічним продовженням попередніх наукових публікацій автора, присвячених проблематиці управління професійною освітою [5; 8] та професійного самовдосконалення педагогічних кадрів [2; 3; 4; 6].

Професійний розвиток педагогічних працівників будівельного профілю слід розглядати як безперервний процес оновлення знань, умінь і практичного досвіду відповідно до сучасних тенденцій галузі. Викладач виступає не лише транслятором знань, а й провідником інноваційних підходів, нових матеріалів, технологій та стандартів у сфері будівництва. Науковий інтерес становить розгляд професійного розвитку викладачів не лише як процесу підвищення кваліфікації, а як системного механізму забезпечення якості професійно-практичної підготовки здобувачів освіти.

Особливого значення набуває інтеграція педагогічної та виробничої складових у діяльності викладача. Стажування на підприємствах, участь у професійних спільнотах, залучення до реальних виробничих процесів сприяють підвищенню рівня його практичної підготовки, що, у свою чергу, позитивно впливає на зміст і методику навчання здобувачів освіти. Такий підхід забезпечує тісний взаємозв'язок між змістом освітніх програм і реальними виробничими запитами роботодавців, що є важливою умовою формування професійної мобільності майбутніх фахівців.

Крім того, важливим аспектом професійного розвитку є формування цифрової компетентності викладачів, здатності використовувати сучасні освітні технології, симуляційні засоби та спеціалізоване програмне забезпечення, що широко застосовується у будівельній галузі. Зокрема, йдеться про використання BIM-технологій, цифрового моделювання об'єктів будівництва, віртуальних тренажерів та інтерактивних освітніх платформ [11]. Це дозволяє максимально наблизити освітній процес до реальних умов професійної діяльності.

Отже, забезпечення якості професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців будівельної галузі безпосередньо залежить від системної організації професійного розвитку викладачів. Інвестування в розвиток педагогічних кадрів є стратегічною умовою підвищення

ефективності освітнього процесу та формування висококваліфікованих, мобільних і конкурентоспроможних фахівців.

Подальші наукові пошуки вважаємо за доцільне спрямувати на розроблення організаційно-педагогічних умов професійного розвитку викладачів будівельного профілю в умовах модернізації професійної освіти.

Список використаних джерел:

1. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук. України; гол. ред. В. Г. Кремень. К. Юрінком Інтер, 2008. С. 733.
2. Купрієвич В. О. Дистанційне навчання в системі підвищення кваліфікації як засіб професійного самовдосконалення керівників професійно-технічних навчальних закладів. *Післядипломна освіта в Україні*. 2017. № 1. С. 94 -97. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/726212/>
3. Купрієвич В. О. Підвищення кваліфікації керівників закладів професійної освіти як педагогічна проблема. *Післядипломна освіта в Україні*. Київ. 2016. № 1. С. 26-28. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/726203/>
4. Купрієвич В. О. Професійне самовдосконалення керівників професійно-технічних навчальних закладів: спецкурс для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівних та пед. кадрів проф. освіти. Київ. ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», 2017. 39 с.
5. Купрієвич В. О. Управління підготовкою фахівців в закладах професійно-технічної освіти. *Вісник науки та освіти*. № 8(14) 2023. С. 568-597. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-8\(14\)-586-597](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-8(14)-586-597)
6. Купрієвич В.О. Самоменеджмент в діяльності керівника сучасного закладу професійної освіти. *Післядипломна освіта в Україні*. 2017. № 2. С. 88 -90. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/724184/>
7. Молчанова А.О., Купрієвич В.О. Підвищення кваліфікації як фактор компетентнісного зростання керівних кадрів професійної освіти. *Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць / НАПН України ДЗВО «Ун-т менедж. освіти»; голов. ред. В. Олійник; редкол. : І. Андрощук [та ін.]. Київ: Юстон, 2019. Вип. 9(38). С. 78-98. (Серія «Педагогічні науки»)*. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718358/>
8. Олійник В.В. Купрієвич В.О., Рожнова Т.Є. Вдосконалення практичної підготовки здобувачів освіти у навчально-практичних центрах закладів професійної (професійно-технічної) освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*, № 9. 2024. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13383904>
9. Pazdrii, V., Kupriyevych, V., & Lytvynova, S. H. Strategic branches of economic and managerial training of principals in Ukraine using business-simulations (2022) In *Proceedings of the 1st Symposium on Advances in Educational Technology-Volume 1: AET* (pp. 32-38). SCITEPRESS.
10. Pazdrii, V.Ya., Kupriyevych, V. O. Implementing business simulation games for strategic management training of educational leaders in Ukraine. *CEUR Workshop Proceedings*. 2024. Vol. 3844. P. 53 – 62. (Scopus Q4) URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3844/paper01.pdf>
11. Kupriyevych Viktoriia, Yershova Olha, Mayboroda Lyudmyla. Features of professional and practical training of construction industry specialists in martial law conditions // *Scientific and methodological support for the development of vocational education / Edited by Valentyna Radkevych and Mykola Pryhodii – The University of Technology in Katowice Press, 2025. 263 P. p. 22 – 35. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745560*